

ĆWICZENIA CZYTANIA

Poniższe ćwiczenia służą zapoznaniu się z pismem sanskryckim używanym w północnych Indiach, zwanym dewanagari (*devanāgarī*) i jednocześnie nabyciu biegłości w jego odczytywaniu. W tym celu wystarczy starannie wykonać wszystkie zamieszczone tu ćwiczenia czytania i pisania. Litery wprowadzane są stopniowo – nikt nie powinien mieć żadnej trudności w wykonaniu każdego ćwiczenia, pod warunkiem, że robi je po kolei i czyta uważnie objaśnienia. Dodatkowo podano także znaczenia wszystkich wyrazów.

Samogłoski: अ a, आ ā.;

Spółgłoski¹: क ka, म ma, त ta;

'Ā' po spółgłosce²: ा – का kā, मा mā, ता tā

Spółgłoska bez samogłoski³: क् – क् k, म् m, त् t

Przydech (tzw. *visarga*): ः – अः aḥ, आः āḥ, कः kaḥ, मः maḥ, तः taḥ

अ आ

क म त

Ćw. 1.1. Proszę przeczytać.

कः? – kto?, का? – która? काक (m.) wrona, मम - mój, मा ! – nie! (*partykula prohibitywna*), माम् mnie, मामक mój, कम्? kogo? (r.m.), काम्? którą (r.ż.)? काम m. pragnienie, miłość, कामम् owszem, chętnie; do woli, ततः potem, तमः n. ciemność (M.), तात m. tata, tatuś, मत n. myśl, माता matka (M.)

अतः dlatego, स्तद्, अकाम nie pragnący, आ! a! ach!, आम् tak, आम surowy, आतत rozpostarty.

Ćw. 1.2. Proszę napisać w sanskrycie.

¹ Sanskryt posługuje się pismem sylabicznym. Każda spółgłoska zawiera w sobie krótką samogłoskę a – nie trzeba już jej dodawać.

² Osobne znaki samogłosek zmieniają krótkie a w inną samogłoskę, w tym przypadku w a wymawiane długo.

³ Żeby odjąć a, występujące domyślnie po każdej spółgłosce, stosujemy osobny znak zwany 'odczepieniem' (*avagraha*)

kaḥ?, kam? kā?, kām? kāka, kāma,

mama, mā, mām, māmaka, matam, mātā, tataḥ, tamaḥ, tāta,

ā!, ataḥ, ātata, ām, āma.

Samogłoski: इ i, ई ī

Samogłoski po spółgłosce (tzw. znaki samogłoskowe): ि i, िी ī

Przykład samogłosek po spółgłosce: कि ki, मि mi, ति ti, की kī, मी mī, ती tī

इ ई

Ćw. 2.1. Proszę przeczytać.

अति ponad, zbyt, कति? ile?, इति (ma funkcję cudzysłowu, stoi po cytowanym słowie), मति ź. myśl, pojęcie मित wymierzone, मिति ź. miara, किम्? co? अमति brak pojęcia, अमित niezmierny, अमिति ź. bezmiar, अमी oni (r.m.); काकी ź. kawka, कामिन् zakochany; požądliwy इतः stąd; tędy, इमाम् tę (B. r.ż.); ई symbol śakti (mocy), ईति ź. inwazja; plaga;

Ćw. 2.2. Proszę napisać w sanskrycie.

ati?, iti, kati?, kim? mati, miti, amati, amita, amiti, amī,

kākī, kāmī, itaḥ, imām, īti.

Spółgłoski: प pa, र ra, ल la, स sa, न na,

न प र ल स

Ćw. 3.1. Proszę przeczytać.

न nie, नः nas, nam (B. C. D.), नत skłoniony नमः pokłon!, नाना różnorodny, नाम zaiste, नामन् n. imię, नाक n. niebo, आनन n. oblicze, मनस् n. umysł, मान m. poważanie, इमान् ich (B. r.m.),

इमानि one; te (M. B. r.n.), निकामम् do woli, निः bez (*przedrostek*), निमि ž. mrugnięcie oka, √नी prowadzić, नीति ž. etyka;

नीप m. *gatunek drzewa*; √पत् padać; पतति spada, upada, पताका ž. chorągiew, पति m. mąż, पाप n. grzech, पापिन् grzesznik, पात m. spadanie पातक n. grzech (to, co powoduje upadek), पाक m. gotowanie; dojrzewanie (owocu), निपात m. opadnięcie, पिक m. kukulka, अपि nawet; czy? (*na początku zadania*), नापित m. balwierz, निपीत wypity, रकार m. gloska 'ra', मकर m. krokodyl, रमति raduje się, रमित n. uradowanie, रति ž. radość, आर m. Mars, आरती ž. czczenie lampkami, तिमिर m. ciemność, राक m. pełnia Księżyca, रामः m. Radujący, Bóg, अरि m. wróg, नर m. mężczyzna; człowiek, नरक m. piekło, नारी ž. kobieta, लकार m. gloska 'la', लता ž. liana, तल m. powierzchnia, मल m. brud, नील niebieski, अलम् dość!, माला ž. girlanda kwiatów, नलिका ž. rurka, ललिता ž. *imię Bogini*, लीला ž. igraszka, zabawa तिल m. sezam, कीलक m. kolek, मालती ž. kwiat jaśminu lub begonii, पाताल m. piekło, पिपीलिका ž. mrówka, लोक m. świat; सः on, सम taki sam, równy, समिति ž. zebranie, zgromadzenie, सरस् n. staw, jezioro, रस m. smak, निरास m. odrzucenie, rezygnacja, रास m. taniec Śri Kryszny, नीरस bez smaku, सकाम żywiący pragnienie, pragnący, सा ona (r.ż.), साकम् razem z, साकार mający kształt, mający postać, przejawiony, आसन n. siedzenie, सरित् ž. rzeka, सित biały, नासिका ž. nos, nozdrze, असि jesteś, सीता ž. *im. własne*, सीमन् m. granica, सीमित ograniczony, मसी ž. atrament,

Ćw. 3.2. Proszę napisać w sanskrycie.

na, nānā, nāma, namaḥ, nākam, manas, māna, ānanana, nikāmam, nīti,

patati, pātaka, pāpa, pāka, pika, nāpita,

ramati, rati, nara, nīra, āra, āratī, timira, rāka, rāma, ari, rīti

latā, tala, tila, mala, alam, mālā, Lalitā, nalikā, līlā, kīlaka, loka

saḥ, āsanam, samiti, saras, rasa, saritā, nāsikā, sākam, sākāra, asi, Sītā, sīmā, masī.

Samogłoski: उ u, ऊ ū;

Samogłoski po spółgłosce: उ u, ऊ ū. Np. कु ku, कू kū. Wyjątki: रु ru, रू rū.

उ ऊ

Ćw. 4.1. Proszę przeczytać.

कु (*przedrostek*) zły, कुमति ź. zła myśl, कुरस m. zły smak, कुरीति ź. zły sposób, कुल n. rodzina, ród, कुलीन pochodzący z dobrego rodu, कुपित rozzłoszczony, कुतः skąd?, सु (*przedrostek*) dobry, łatwy, सुमति ź. dobra myśl, सुरस m. dobry smak, सुरीति ź. dobry sposób, सुकर łatwy do wykonania, कुमार m. młodzieniec, सुकुमार m. dobry (albo bardzo młody, albo bardzo przystojny) młodzieniec, सुर m. bóstwo wedyjskie, असुर m. demon (przeciwnik bogów), सुरा ź. napój alkoholowy; तु ale, तुमुल m. tumult, zgiełk, तनु m. ciało, पुनः ponownie, znów, पुरः przed, na przeciw, पुरा przedtem, dawniej, पुनाति czyści, लूनाति tnie, obcina, मनुते mniema, myśli, przypuszcza, मुनि m. milczący mędrzec, मुरारि m. imię Wisznu (pokonującego demona Murę), तुला waga, तूल m. kłębuszek, कूप m. studnia, कूपी ź. kubek, अपूप m. ciasto, delikatne pieczywo, मूल n. korzeń, मूक m. niemy, नूपुर m. bransoleta noszona na kostkach u nóg, सूनु m. syn, सूकर m. świnia, सूप m. zupa; √रु ryczeć (o zwierzętach) रुत m. ryk (zwierząt), तरु m. drzewo, दारु n. drzewo, मरु m. pustynia, कुरु rób! czyń! पुरु m. *nazwa własna kraju i ludu historycznego*, रूप n. postać, wygląd, कुरूप brzydki; n. brzydka postać, brzydki wygląd; सुरूप piękny; n. piękna postać, piękny wygląd; उत a także; czy też; उप (*przedrostek*) u, przy; podrzędny; उपपुर n. przedmieście, उपराज m. vice-król, उपमा ź. porównanie, przyrównanie, उपरि nad, ponad, उपासना ź. modlitwa, oddawanie czci, उलूक m. sowa, उरस n. pierś, klatka piersiowa, उरु szeroki, ऊरु m. udo.

Ćw. 4. 2. Proszę napisać w sanskrycie.

ku, kula, kupita, kutaḥ?, sumati, surasa, sukara, kumāra, sura, asura, tu,

tumula, tanu, punaḥ, pura, purā, muni, kūpī, mūla, mūka, nūpura, sūnu, sūkara,
sūpa, ruta, dāru, kuru!, rūpa, surūpa, uta, upa, upapura, uparāja, upamā, upari,
upāsanā, ulūka, uras, uru, ūru.

Spółgłoski: व va, श śa, यya ज ja.

व श य ज

Ćw. 5.1. Proszę przeczytać.

वन n. las, gaj, वर n. wybór, życzenie, वर m. pan młody, वा albo, वाति wieje, वात m. wiatr,
वानर m. małpa, विवर m. nora, वीर m. bohater, विकार m. zaburzenie, विमल m. przezysty,
शश m. zając, शशक m. zajączek, शम् (s)pokój, शम m. uśmierzenie, uspokojenie, शर m.
strzała, शत sto, शकलम n. kawałek, कलश m. dzbanek, शाक m. jarzyna, शाला sala, शासन n.
zarządzanie, rządzenie, विशाल obszerny, शिकार m. ofiara (polowania, nieszczęścia itp.), शिव
m. Dobro; Śiwa, शिला ż. skała, शित ostry, शील m. charakter, शीत zimny, शुक m. papuga,
शुनक m. pies, शूर m. bohater, wojownik, शूल m. pał; यः kto (*zaimek względny r.m.*), या kto,
która (*zaimek względny r.ż.*) यतः dlatego że, यति m. asceta (ten który siebie opanowuje), यव
m. jęczmień, यवन m. Grek (Jończyk); cudzoziemiec; यशस् n. sława, शयन n. leżenie, spanie,
वयम् my, वलय m. obręcz, नय m. taktyka, विनय m. układność, kultura, skromność; यान n.
pojazd, माया ż. kosmiczna moc tworząca wszechświat, magia świata; złudzenie; मायाविन् m.
magik, cudotwórca; iluzjonista; काय m. ciało, युवन् m. młodzieniec, वायु m. wiatr, यूका ż. wesz;
जप m. recytacja mantry, जाप m. jaśmin, जन् rodzić się, जनक m. rodziciel, जननी ż. rodzicielka,
जात urodzony; m. dziecko; जाति ż. urodzenie, ród, klan, जय ! zwyciężaj ! m. zwycięstwo,
जयति zwycięża, जित zwyciężony, जीव् żyć, जीव m. życie, dusza, जीवति żyje,

Ćw. 5.2. Proszę napisać w sanskrycie.

va, vā, vasa, vāsa, vana, vāna, vaka, vāk, vara, vāra vāra, vāra, vivāra, virāma, vīra, vinā,
vīnā, vaśa, śava, śāvaka, śakala, śiva, viśāla, śivāla, śikāra, śikārīśita, śīta, śālā, śilā, śīla,

śuka, śunaka, śūla; śara, śūra, śāka, śuka, śūkara; yaśa, śayana, ya, yā, yava, yavana, vayam, valaya, naya, vinaya, yāna, yāti, māyā, mayi, māyāvin, ayi, yuvā, vāyu, yūyam, yūkā; japa, jāpa, jaya, jāyā, jāti, jita, yajati, yajita, yajamāna, jāyamāna, yuj, jīva, jīvita; gava, gaja.

Spółgłoski: ग ga, ह ha, च ca द da,

ग ह च द

Ćw. 6.1. Proszę przeczytać.

गगनम् niebo, गमनम् odchodzenie, गज słoń, जगत् świat (zmieniający się), गत odeszły, गति ż. ruch, droga, los, गान n. śpiew, pieśń, गिरि m. góra, गीर् wieszczka mowa, dźwięk bogini Saraswati, गीता ż. pieśń; Bhagawadgita, गीति ż. pieśń, muzyka, गुरु m. mistrz; ह zaiste, z pewnością; अहम् ja, हला ż. przyjaciółka, हलाहल n. trucizna, हर m. imię Śiwy, हरि: imię Wisznu, हरित zielony, हत zabity, अहर् n. dzień, हवन n. ofiarowanie w ogniu, हविस् n. ofiara ogniowa, to co ofiarowuje się do ognia, हसित n. śmiech, हार m. naszyjnik z pereł; perła, गूहति ukrywa, गुहा ż. jaskinia, हान n. porzucenie, हानि ż. strata, szkoda, हि bowiem, महिला ż. kobieta, हिम m. zima, हित n. dobro, अहि m. wąż, हीन pozbawiony, porzucony; podły, हीर m. diament, हुत ofiarowane; आहुति ż. przywołanie bóstwa; ofiara; च i, कच m. imię własne, syn Bryhaspatiego (Jowisza); वचन n. słowa, wypowiedź, काच m. szkło; szyba; वाचन n. czytanie, चयन n. wybieranie, आचमन n. płukanie ust, चर ruchliwy, chodzący; m. szpieg; अचर nieruchomy, चार m. ruch, chód; चिरम् długo, चित् ż. istota świadomość, świadomość powszechna; चीर n. skrawek, pas (materiału), शुचि czysty, वीची ż. fala. दम m. stłumienie, opanowanie, zagłuszenie; दश dziesięć, दशन n. kieł, दहन n. spalanie, दान n. dar, ददाति daje, नाद m. pogłos, dźwięk, निदान przyczyna choroby, diagnoza, गदा ż. maczuga, विनोद m. rozrywka, आदान n. przyjmowanie, branie, दास m. sługa, सदा zawsze, दारु drzewo, दया ż. litość, पद n. wyraz; stopień, stan, आदर m. szacunek, दार n. (!) żona; कदा kiedy (*zaim.*

pytający) यदा किये? (zaim. względny), सदा zawsze, दहन n. palenie, नाद m. pogłos, dźwięk, दान n. dar, dań; dawanie; आदान n. przyjmowanie, branie, ददाति daje, दास m. sługa, दारु n. drzewo, मदन m. bóg Miłości, Kama; n. upojenie, दानव m. demon, दिन dzień, सुदिनम् dzień dobry, दीन biedny, nędzny, नदी ż. rzeka, दीप m. lampa, देव m. bóg, देश m. kraina, देवेश m. władca bogów, देह m. ciało, दोहन n. dojenie, दोला ż. huśtawka, योगविद् znawca jogi, वेदविद् znawca Wed,

Ćw. 6.2. Proszę napisać w sanskrycie.

gagana, gamana, gamita, jagat, gati, gānam, gītā, giri, gī, gītiḥ, vāgīśa, vāgurika; guru, hara, hari, harita, hasita, hāra, hīra, guhā, hāni, mahilā, hima, hita, huta, ahi, ca, cayana, ācamana, cara, cāra, cīram, cit, śuci, cīram, śacī, vīcī, damana, dashaka, dayā, ādara, dāra, sadā, nāda, dāna, dāru, dānava, dina, dīna, dīpa, deva, daiva, deśa, deha, dolā, vedavid.

Samogłoski: ए e, ओ o, ऐ ai औ au

Znak samogłoski po spółgłosce: े e, ो o; ै ai, ौ au;

Przykłady samogłoski po spółgłosce – के ke, मे me, ते te; को ko, मो mo, तो to.

कै kai, मै mai, दै dai, कौ kau, मौ mau, तौ tau

ए ओ ऐ औ

Ćw. 7.1. Proszę przeczytać.

एक jeden, एव właśnie, tylko, एकमेव tylko jeden, एवम् tak, w ten sposób, एति idzie (3 os. lp.), एमि idę (1. os. lp.), एहि chodź (2 os. tryb rozk.), एते ci (zaim. M.lmn.), केचन niektórzy केकिन m. paw, मे mnie, mi, नेती ż. rodzaj praktyki hatha-jogicznej नेय do wynioskowania, गेय do zaśpiewania, जेय zwycięzalny; tego, którego należy pokonać, हेय taki, który należy porzucić, शेते leży (3 os. lp.), विवेक m. rozróżnienie, केवलम् jedynie, wyłącznie, सेना ż. wojsko, सेचनम्

kropienie wodą, zwilżanie, रेचनम् wydychanie; oczyszczenie górnych dróg oddechowych, हेतु m. powód, हेमन् n. złoto, ओदन n. gotowany ryż, ओजस् n. energia, żywotność, siła fizyczna, कपोत m. gołąb, गो ž. krowa, गोपाल m. pasterz, गोपी ž. pasterka, योग m. integracja, harmonia; połączenie, skupienie, रोग m. choroba, शोक m. smutek, żal, शोचते smuci się, मोचन uwolnienie, मुमोच uwolnił (cz. przeszły historyczny), मोह m. zaślepienie, लोह żelazo, लोलक n. kolczyk, सोपान n. schody, drabina; ऐतरेय nazwa własna brahmany, ऐहिक doczesny, świecki, एवैवम् właśnie tak, वै zaprawdę, सैनिक żołnierz, वैदिक bramin znający Wedy, नैतिक etyczny, moralny, वैर n. wrogość, नैव zdecydowanie nie, शनैः powoli, हैम złoty, wykonany ze złota; औकस् n. siedziba (zwł. bogów), schronienie, असौ on, tamten (nieobecny), कौपिन n. przepaska na biodra, jaką noszą asceci, लौकिक świecki, dotyczący tego świata, कौशल n. biegłość, चौर złodziejski; m. złodziej; गौरी imię bogini Durgi, गौतम imię Buddy, गौः krowa (M.lp.) तौ oni dwaj (lp.), शौच n. czystość; higiena, मौन n. milczenie; cnota małomówności, पौर mieszczkański; mieszczanin, कपोलौ policzki (l.pd).

Ćw. 7.2. Proszę napisać w sanskrycie.

ek, eva, evam, emi, eti, te, kecana, me, neti, neya, geya, viveka, kevalam, senā, heya, hetu, heman, ojas, odana, go, yoga, roga, gopāla, gopī, śoka, mocana, moha, loha, lolaka, sopāna, vai, evaivam, naiva, vaira, naitika, vaidika, śanaiḥ, sainika, asau, śauca, caura, gauṛī, kaupina, laukika, gauḥ,

Spółgłoski: द da, भ bha, ष ṣa, ट ṭ, ण ṇ

भ ष ट ण ध

Ćw. 8.1. Proszę przeczytać.

भ m. dom astrologiczny, भव m. być, भवति jest, नभस् n. niebo, इभ m. słoń, भय n. bojaźń, strach; niebezpieczeństwo, उभय obaj, oboje, शुभ pomyślny, आभा ž. poświata, poblask; सभा zebranie, sabat, शोभा piękno, urok, blask, शोभनम् świetnie! super!, भार m. brzemię, ciężar,

भानु m. Słońce, नाभि m. pępek, भीत przestraszony, भुवन n. sfera niebieska, भुज m. ramię, भू
 ź. ziemia, भूत były, miniony; n. żywioł., element; istota, stworzenie (też. r.m.), भूमि ź. ziemia,
 भोग m. doznanie, zażywanie, विष n. trucizna, विषम nierówny, पुरुष m. osoba, कोष m. skład;
 słownik, रोष m. gniew, irytacja, दोष m. wada, पौरुष ludzki, odnoszący się do osoby, मूषक m.
 myszka, महिष m. bawół, उषा ź. jutrzienka, भाषा ź. język, mowa, मनीषा ź. mądrość, निषाद m.
 buszmen, महिषी ź. bawolica , इषु m.ź. strzała, अभिषेक m. poświęcenie, namaszczenie,
 अपौरुषेय nadprzyrodzony, nadludzki; षट् sześć, भट m. strażnik; żołnierz poborowy, पट m.
 płótno, कट m. mata, तट m. brzeg, wybrzeże, वट m. banjan, पुट m. zwinięcie, विटप altana,
 अटति spaceruje, किरीट n. diadem, korona कवाट n. wrota, ललाट m. czoło, कीट m. robak,
 czerw, जटा ź. splecione na głowie włosy (takie jak ma Śiwa), कटि ź. talia, पेटिका ź. pudełko,
 शाटिका ź. sari, रटित n. wydzieranie się, टीका ź. komentarz, glosa, टीकाकार m. komentator,
 कुटीर m. chatka, कटु ostry (smak, słowa itd.), रण m.,n. bitwa , मरण n. umieranie, शरण n.
 schronienie, azyl, रमण n. radowanie się, तोरण drzwi zwieńczone łukiem, आपण n. sklep,
 stragan, काण jednooki, कोण m. kont, शोषण n. wysuszanie; wyzysk, भूषण n. ozdoba, शोणित
 n. krew, पाणि m. ręka, मणि m. klejnot, वाणी ź. mowa (zwłaszcza piękna), वेणी ź. warkocz,
 अणु n. atom, रेणु m. pył, drobinka, ziarenko धन n. pieniądze; bogactwo; अधम najniższy,
 najpodlejszy, वध m. zabójstwo, औषध n. lekarstwo, धरा ź. ziemia, धान n. ziarno; ryż; धारा
 strumień, nurt, धारणा ź. uważanie, koncentracja, दधाति kładzie, विधान regulacja,
 zarządzenie, राधा kochanka Śri Kryszny, विधि m. przepis, reguła; Stwórca; धी ź. myśl, धीर
 dzielny, wytrwały, मधु n. miód, साधु dobrze!, विधु osamotniony; m. księżyc, वधू ź. żona, धूम m.
 dym, धूमर szary धेनु ź. krowa, धौति myje, czyści.

Ćw. 8.2. Proszę napisać w sanskrycie.

bhava, bhāva, ibha, ābhā, śubha, bhaya, sabhā, bhāra, bhānu, nābhi, bhīta, bhujā, bhūmi,
 bhoga; viṣa, puruṣa, pauruṣa, apauruṣeya, doṣa, mūṣaka, bhāṣa, uṣā, mahiṣā, mahiṣī,
 manīṣā, iṣu, niṣāda; aṭati, kaṭa, taṭa, paṭa, bhaṭa, vaṭa, viṭapa, jaṭā, lalāṭa, kīṭa, kirīṭa, jaṭā,

kaṭi, peṭikā, ṣāṭikā, ṭikā, kaṭu, kuṭīra; śaraṇa, ramaṇa, āpaṇa, kāṇa, koṇa, bhūṣaṇa, śoṣaṇa, śoṇita, maṇi, vāṇi, pāṇi, veṇī, aṇu, reṇu; dhana, dhāna, dhārā, dhīra, sādhu, madhu, vidhu, vadhū, dhenu, dhauti;

Samogłoski⁴ – ऋ ṛ, ॠ ṛī, ॡ ṛī!

Znaki samogłosek po spółgłosce – ॠṛ, ॡṛī, ॢṛī!

Przykład samogłosek po spółgłosce: कृ kr, तृ tr, मृ mr, कृ k, तृ tृ शृ śr, कृ k!

Wyjątki – दृ dr, हृ hr,

ऋ, ॠ, ॡ

Ćw. 9.1. Proszę przeczytać.

ऋक् *jedna z czterech Wed*, ऋत ład, porządek kosmiczny, ऋषि wieszcz, mędrzec, ऋषभ byk, ऋभ przemyślny, inteligentny; ऋण n. dług, यकृत wątroba, तृतीय trzeci, कृत uczyniony, वृत otoczony, कृमि czerw, robak, भृत niesiony, धृत trzymany, dzierzony, धातृ Stwórca, विधातृ Stwórca, ten, który ustala ład, तृण n. trawa, मसृण śliski, lepki; mazisty, मातृ ż. matka, पितृ m. ojciec, कृषि ż. uprawa, कृषिक m. rolnik, वृक m. wilk, वृष m byk (też Byk, znak zodiaku), शृगाल m. szakal, गृह m. dom, हृत schwyty, हृदय n. serce; दृक् widzący; m. widz, दृप् być dumnym, ईदृश taki jak ten तादृश taki jak tamten; पितृणाम् ojców (D. lmn.) धातृणाम् stwórców (D. lmn.), नृणाम् ludzi (D. lmn.) कृप् tworzyć

Ćw. 9.2. Proszę napisać w sanskrycie.

⁴ W sanskrycie zachowało się samogłoskowe r i l, które zaznacza się kółeczkiem pod literą. Ze względu na trudności w czcionkach sanskryckich, często zamiast kółeczka spotyka się kropkę. Samogłoskę r praktycznie czyta się je jak 'ri' 'ry' lub 'ru' w zależności od regionu. Natomiast sami Hindusi nie wiedzą, jak czytać samogłoskę l, gdyż jest ona niezwykle rzadka nawet w sanskrycie, a w językach nowoindyjskich nie występuje w ogóle. Wymawiać ją należy analogicznie do samogłoski r.

ṛta, ṛtu, ṛṣi, ṛṣabha, ṛṇa, kṛta, vṛta, bhr̥ta, dhr̥ta, vidhātr̥, mātr̥, pitr̥, masr̥ṇa, tr̥ṇa, vṛṣa, kṛṣi, gr̥ha, śrgāla, hr̥daya, dr̥k, īdr̥śa, tadr̥śa, nṝṇām, pitṝṇām, dhātṝṇām, klp.

Spółgłoski przydechowe: थ tha, ख kha, फ pha, ठ ṭha

ख, थ, फ, ठ,

Ćw. 10.1. Proszę przeczytać.

खग m. ptak, नख m. paznokieć, खनति kopie (w ziemi), लिखति pisze, खर szorstki, खादति je, सुख n. przyjemność, दुःख n. przykrość, मुख n. usta; twarz, सखा m.(!) przyjaciel, रेखा ž. kreska, शाखा ž. gałąź, विशाखा ž. odgałęzienie, लिखित napisany, आखेट m. polowanie, अथ oto, रथ m. rydwan, नाथ m. pan, ten z kim jest się związany, कथम् dlaczego? jak to? यथा jak (zaim. względny), तथा tak, सर्वथा na wszelki sposób, कथा ž. opowiadanie, पृथु obszerny, पृथक् odrębny, पृथिवी ž. ziemia, सारथि m. woźnica, पथिक wędrowiec, पाथिक, मेथिका ž. rodzaj kozieradki, वीथी ž. ścieżka, फल n., कफ m. flegma, फलक n. tablica, फलित owocny, फणा ž. kaptur kobry, शोफ m. opuchlizna फुलति owocuje, फेन m. piana, फेनक n. mydło, शठ m. oszust, मठ m. pustelnia, पाठ m. lekcja, पाठशाला ž. szkoła, पीठ n. siedzenie, podest; miejsce szczególne; रीठ m. gatunek rośliny o właściwościach mydła, कठिन trudny, कठोर twardy.

Ćw. 10.2. Proszę napisać w sanskrycie.

khara, nakha, khara, sukha, duḥkha, sakhā, mukha, śākhā, likhati, likhita, khanita, atha, katham, yathā, tathā, sarvathā, ratha, kathā, nātha, phala, phalaka, phalita, kapha, śopha, phena, śaṭha, maṭha, pāṭha, pāṭhaśālā, kaṭhina, pīṭha, kaṭhōra,

Spółgłoski przydechowe – घ gha, ङ ṅa, छ cha, झ jha, ढ ḍha

घ ङ छ झ ढ

Ćw. 11.1. Proszę napisać w sanskrycie.

अघ n. grzech, podły czyn, ओघ m. rząd, घन gęsty; m. chmura (zwł. deszczowa), मघवान् *imię Indry*, मेघ chmura, रघु szybko się poruszający, rączy; ród z którego wywodzi się Rama, लघु lekki, घुण m. kornik, घोर straszny, डयन n. lot, तडन uderzenie, डमरु m. zgiełek; bębenek, गरुड m. *imię ptaka, wierzchowca Wisnu; orzeł*, नीड m. gniazdo, तडाग m. staw, jezioro, तडित् ż. piorun, डिम m. *rodzaj spektaklu teatralnego* डोम m. *nazwa własna społeczności niskiej kasty*, डोला ż. huśtawka, षोडश szesnaście, छग m. kozioł, छद m. okrycie, छदिन् okrywający; m. dach; छटा ż. zbita masa; snop światła; छादित osłonięty, छाया ż. cień, छुरिका ż. nóż, छेद m. dziura; słaby punkt, छेदन n. przedziurawienie, छेक sprytny; झरी ż. strumyczek, źródelko, kaskada, झटिति migiem, झिणि झिणि dzyń dzyń (dźwięk dzwoneczka), रूढ wzniesiony, ऊढ zanieiony, मूढ głupi, दृढ twardy, mocny, utwierdzony;

Ćw. 11.2. Proszę napisać w sanskrycie.

ghana, agha, ogha, ghaṭa, kaṭa, paṭa, megha, lakhu, raghu, ghuṇa, ghora, ḍayana, taḍana, nīḍa, garuḍa, taḍāga, taḍit, ḍolā; chaga, chada, chāyā, chaṭā, churikā, cheda, cheka; jharī, jhaiṭi, rūḍha, mūḍha, ūḍha, drḍha.

Przykłady zbitek spółgłoski 'r' przed inną spółgłoską – कं rka, र्तं rta, र्मं rma,

Przykłady zbitek 'r' po innej spółgłosce – द्र dra, प्र pra, व्र vra, म्र mra, ह्र hra

Formy wyjątkowe: क्र / क् kra, ट्र ङ् ṭra ṭ ṭhra, ड्र द्रा, त्र tra,

क

क्र ङ् ङ् ड्र त्र

Ćw. 12.1. Proszę przeczytać.

अर्क m. słońce, कर्मन् n. czyn, धर्म m. naturalny obowiązek; religia, ład; prawość; शर्मन् n. schronienie, वर्मन् n. płaszcz, osłona, pancerz, चर्मन् n. skóra, दर्प m. zarozumiałość, शर्व *epitet Śiwy*, शर्वरी ż. noc, वर्तते jest, odbywa się, वर्तुल okragły, आर्त nieszczęśliwy, सर्व wszystko, अर्थ m.,n. pożytek, cel; rzecz, मार्ग m. droga, लोहमार्ग tory kolejowe महार्घ kosztowny, गर्दभ m. osioł, चूर्ण m.,n. proszek, कर्ण m. ucho, वर्ण m. barwa; głoska; stan społeczny, सौवर्ण m. złoto, बर्ह n. pawie pióro; दूर्वा ż. trawa (*pospolity gatunek trawy*) वार्ता ż. wieści, wiadomości, wydarzenia, निर्मित n. powód, cel, शीर्षिका ż. nagłówek, tytuł, आघूर्णित wzburzony, वर्णित opisany, निर्णित postanowiony, निर्भीत nieustraszony, ऊर्वी ziemia, gleba, दर्वी chochla, duża łyżka, अर्जुन m. *imię własne*, कर्पूर m. kamfora, कर्तु m.n. sprawca, निर्धृत ustalony, प्र pra, प्रकृति przyroda, 'pra-tworzywo', प्रमातामही ż. prababcia, प्रपितामह m. pradziadek, प्रमातृ m, ż. n. autorytet; (dawniej: ż. babka, matka matki); प्रातर् rano (*nieodm.*), प्रमाण n. autorytet, wiarygodne źródło poznania, प्रगति ż. postęp, प्रकीर्ण rozsypany, क्रतु m. proceder ofiarny, क्रम kolejność; ciąg czynności, क्रामति kroczy, zmierza, क्रिया ż. czynność, zabieg; क्रीडा ż. zabawa, क्रोध m. gniew, क्रूर okrutny, द्रव m. płyn, मुद्रा ż. pieczęć, द्रुतम् płynnie; szybko, द्रोह m. zdrada, द्राक् pędem, szybko, स्रव wypływ, strumień; स्रोतस् n. nurt, strumień (rzeki), स्रुति ż. skapywanie, भ्रू.ż. brew, अग्ने z przodu, वज्र m.n. grom; diament, अत्र tutaj, तत्र tam, कुत्र gdzie?, सर्वत्र wszędzie, यत्र gdzie (*zaim. względny*), यात्रा ż. podróż, त्रास m. strach, पत्र n. list; liść, छात्र m. student, छात्रा ż. studentka, नम्र pokorny, व्रण n. rana, व्रत ślub, rota, आश्रम n.m. schronienie, aśrama, विश्राम odpoczynek, आश्रित oparty, श्री.ż. , श्रुति ż. słuch, अश्रु n. łza, हृद् duże jezioro, zalew.

Ćw. 12.2. Proszę napisać w sanskrycie.

arka, dharma, karman, śarman, carman, varman, śarva, darpa, vartate, vartula, dūrvā, cūrṇa, sauvarṇa, vārtā, nirmita, varṇita, nirṇīta, nirbhīta, ūrvī, karpūra, arjuna, karpūra, kartṛ, nirdhṛta, prakṛti, pramātr, pramāṇa, prātar, pragati, krama, krāmati, kriyā, krīḍā, krodha,

krūra, drava, drāk, drutam, droha, agre, vajra, atra, tatra, kutra, yātrā, trāsa, chātrā, patra, vrata, srava, sruti, āśrama, śruti, viśrāma, śrī, aśru, hrada.

Unosowienie ँ ँ

Przykład Samogłoski i spółgłoski unosowionej: अं aṁ, कं kaṁ, सं saṁ, तं taṁ

अं

Ćw. 13.1. Proszę przeczytać.

संयम m. opanowanie, संयोग m. połączenie, संराधन n. zadowalanie (kogoś drugiego), संरोध m. zatrzymanie, całkowite powstrzymanie (np. oddechu), संलाप m. rozmowa, pogawędka, संवाद m. rozmowa, संविद् ż. świadomość, przytomność, संशय m. wątpliwość, असंशयम् bez wątpienia, वंश m. ród; bambus, अंश część, częśćka, विंशति dwadzieścia, संसार m. tułaczka, rodzenie się i umieranie; życie doczesne; świat, पुंस m. mężczyzna; męski (rodzaj w gramatyce), नपुंसक m. obojnak, niemęski; rodzaj nijaki (w gramatyce), संहत zbity, zwarty, संहिता ż. zbiór, opracowanie zbiorcze (np. hymnów wedyjskich).

Ćw. 13.2. Proszę napisać w sanskrycie.

saṁyama, saṁyoga, saṁrodha, saṁvāda, saṁvid, saṁśaya, aṁśa, vaṁśa, viṁśati, saṁsāra, puṁs, saṁhitā, saṁhrta.

Ważne zbitki (połączenia spółgłosek): क्ष kṣa, क्त kta, त्त tta, द्द dda, द्ध dma, द्य dya, ज्ञ jya, ह्य hya.

क्ष क्त त्त द्द द्ध द्य ज्ञ ह्य

Ćw. 14.1. Proszę przeczytać:

क्षपणक m. asceta buddyjski, क्षमा ż. wybaczenie, क्षति ż. strata, क्षय m. zniszczenie, रक्षक m. strażnik; policjant, क्षत्रिय m. rycerz, नक्षत्र n. gwiazdozbiór, konstelacja, शिक्षक m. instruktor, nauczyciel, शिक्षा ż. edukacja, भिक्षा ż. jałmużna, क्षिति ż. ziemia, क्षेत्र n. pole, कुक्षि m. brzuch,

क्षुरिका ż. nóż, क्षीर m. mleko, क्षोभ m. wzburzenie, क्षुध् ż. głód, क्षौम jedwabny strój, मुक्त wolny, wyzwolony, उक्त powiedziany, सूक्त dobrze powiedziany; hymn (w Wedzie), भक्त czciciel, मुक्ति wyzwolenie, उक्ति powiedzenie, शुक्ति ż. muszelka, शक्ति ż. moc, भक्ति miłość, uwielbienie, चित्त n. ograniczona świadomość, psychika; pamięć, वित्त mienie, मत्त pijany, उत्तर n. odpowiedź, सत्ता ż. istność, byt, भित्ति ż. ściana. उद्दीपन n. rozplomienienie, rozpalenie, उद्दालक m. *imię własne*, उद्देश m. wskazówka, पद्म n. lotos, छद्म przykrycie, przebranie, विद्म wiemy (2 os. lmn.), वैद्य m. lekarz, विद्या ż. wiedza, विद्यार्थिन् m. student, द्युति ż. blask, द्यूति ż. gra (zwł. hazardowa), खद्योत m. robaczek świętojański, उद्योग m. przedsięwzięcie; przemysł, ज्ञान n. poznanie, wiedza, ज्ञाति ród, विज्ञान n. rozpoznanie; nauka, आज्ञा ż. rozkaz, ज्ञेय to co należy poznać, असह्य trudny do wytrzymania, मुह्यति błędzi, गुह्य taki którego należy ukryć, tajemny.

Ćw. 14. 2. Proszę napisać w sanskrycie:

kṣatriya, rakṣaka, kṣamā, kṣaya, nakṣatra, śikṣā, śikṣaka, kṣetra, kṣīra, kuṣṣi, kṣauma, mukta, ukṭi, bhakta, bhakti, mukta, mukti, śukti, citta, sattā, matta, vitta, bhitti, uddeśa, padma, chadma, vidma, uddeśa, vaidya, vidyā, vidyārthin, dyuti, khadyota, jñāna, vijñāna, ājñā, jñeya, asahya, guhya.

Zbitki regularne – połączenia spółgłosek - zapisuje się wg dwóch zasad:

A. Połowa pierwszej litery łączy się z całą drugą literą – czyta się poziomo; np. क्क kka, क्च kva क्यkya. Chociaż w zbitkach ह्यhya, ह्य hma brakuje pierwszej części drugiej litery.

B. Litery doczepione są do siebie w pionie – czyta się z góry na dół, np. क्क kka, क्क kva

Zbitki czytane poziomo: क्य kya, च्छ ccha, च्य cya, त्य tya, त्व tva, न्त nta, न्द nda, न्ध ndha, न्म nma, न्य nya, प्य pya, ब्द bda, भ्यbhya, म्भ mbha, य्य yya, ल्क lka, ल्य lpa, ल्य lya, व्य vya, श्म śma, श्य śya, ष्ण ṣṇa, ष्य ṣya, स्क ska, स्त sta, स्थ stha, स्म sma, स्य sya, स्व sva, ह्य hma itd.

क्य च्छ च्य ज्य ण्ड त्म त्य त्व ध्य न्त न्द न्ध न्म न्य ष्य ब्द भ्य म्भ य्य ल्क ल्य ल्यव्य श्म श्य ष्य ष्य स्क स्तस्थ स्म स्य स्व ह्य

Ćw. 15.1. Proszę przeczytać:

ऐक्य n. jedność, इच्छा ż. wola, च्यवन m. *im. własne*, अच्युत m. nieporuszony, niewyczerpany (*imię Wisznu*), ज्योति ż. blask, ज्यौतिष n. astrologia, राज्य n. królestwo, władztwo, अण्ड m. jajo, पण्डित m. uczyony, आत्मन् m. dusza, सत्य n. prawda, to (dosł. co się okazuje jako istniejące), सत्यम् na prawdę, त्याग m. porzucenie, wyrzeczenie, त्याग्नि m. wyrzeczeniec, sannjasin (zwłaszcza wisznuicki), अमात्य m. minister, त्वम् ty, सत्वरम् z pośpiechem, szybko, ध्यान n. uważanie; medytacja, अध्यापक m. nauczyciel, अन्त n. koniec, अन्ते w końcu, wreszcie, पर्यन्तम् aż do, kończąc na, अन्तर przerwa, odstęp, प्रान्त m. region, rejon, peryferia, kraina, सन्तति ż. potomstwo, जन्मन् n. narodziny, क्षान्ति ż. cierpliwość, wybaczenie, गोविन्द m. duszpasterz, opiekun bydła (*imię Wisznu*), अरविन्द n. lotos, आसन्द m. kanapa, fotel, अन्य inny, प्राप्य to, co należy osiągnąć; warte osiągnięcia; शब्द m. dźwięk; słowo, अभ्यास m. ćwiczenie, powtarzanie; nawarstwianie, कुम्भ m. dzban, शय्या ż. łóżko, उल्क m. meteor, शुल्क opłata, अल्प mały, कल्प m. okres stworzenia, eon, संकल्प m. postanowienie, विकल्प m. wymyślanie, fantazjowanie, wyobrażanie, तुल्य porównywalny, podobny, मूल्य n. cena, wartość, कल्याण n. pomyślność, व्यवसाय zajęcie, profesja; postanowienie, व्यवहार m. konwencja, postępowanie, व्याकरण n. gramatyka, व्यय m. wydatek, व्युत्पत्ति etymologia (słowa), pochodzenie, व्योमन् n. przestwór, niebo, अश्मन् n. kamień, अवश्यम् z pewnością, koniecznie, niechybnie, श्येन m. sokół, कृष्ण m. ciemny, विष्णु Wszechprzenikliwy, सहिष्णु cierpliwy, शिष्य uczeń, स्कन्द m. *imię Karttikeji*, स्कन्ध m. ramię, bar, संस्कार m. skłonność; ślad czynu w psychice, संस्कृत sanskryt, संस्कृति ż. kultura, स्तन m. pierś (kobieca), वस्तु n. rzecz, वस्तुतः w rzeczywistości, नमस्ते pokłon Ci! (*powitanie i pożegnanie*), स्तोत्र n. hymn, स्तिमित stłumiony, स्थान n. miejsce, स्थित

stojący, ustanowiony, स्थिति ż. stan, stanie, स्थिर trwały, stały, nieruchomy, स्मरति pamięta, स्मर m. *epitet boga Kamy*, अस्मि jestem, स्मिति ż. uśmiech, स्मृति pamięć, रहस्य n. tajemnica, तस्य jego, tamtego (D. lp.), एतस्य tego (D. lp.), सस्य n. ziarno, स्व swój, स्वयम् samemu, स्वामिन् m. pan, właściciel, (ten, który ma swoje), स्वभाव m. własna natura, स्वर्ण n. złoto, ब्रह्मन् n. Absolut; najwyższy dźwięk, ब्रह्मा m. bóg Stwórca

Ćw. 15.2. Proszę napisać w sanskrycie

aikya, icchā, acyuta, jyautiṣa, aṇḍa, paṇḍita, satyam, tyāgī, amātya, satvaram, tvam, ante, dhyāna, adhyāpaka, Govinda, āsanda, janman, anya, prāpya, śabda, kumbha, śulka, vikalpa, alpa, kalyāṇa, vyavahāra, vyākaraṇa, vyūtpatti, vyoman, avaśyam, śyena, kṛṣṇa, viṣṇu, skanda, saṁskāra, saṁskṛta, stana, stotra, stava, stimita, sthāna, sthira, smara, smiti, asmi, smṛti, rahasya, tasya, etasya, sva, svayam, svabhāva, svāmin, brahman

Zbitki czytane pionowo: क kka, क kva, कृ ṭṭa, ल tna, दृ dga, द्व dva, द्ध ddha, द्भ dbha, न् nna, प्ल pla, श्व śca, श्व śva, श्व śna, ष ṣṭa, ष ṣṭha, ह hna, ह hva.

क कृ ल दृ द्व द्ध द्भ न्न प्ल श्व श्व श्व ष ष ह ह

Ćw. 16.1. Proszę przeczytać:

कुक्कुर m. pies, क gdzie? पक्क dojrzwały, रत्न n. klejnot, यत्न m. wysiłek, प्रयत्न m. wysiłek, पत्नी ż. żona, मुद्गर m. młot, द्वे dwie (M.lpd.r.ż i r.n.), द्वन्द्व n. para przeciwieństw (jak np. zimno i gorąco), द्वार n. drzwi, द्विज m. podwójnie urodzony, द्वेष m. niechęć, बुद्ध przebudzony; ten, który

zrozumiał, निरुद्ध powściągnięty, zatrzymany, क्रुद्ध rozgniewany शुद्ध czysty, सिद्ध ten, kto osiągnął cel swego dążenia; doskonały; dowiedziony; उद्धार wydobyć, उद्भव m. powstanie, zrodzenie się, सन्नद्ध gotowy, przyszykowany, भिन्न różny, छिन्न odcięty, प्लव m. płynięcie, (s)plaw; m.,n. łódka, प्लुत przedłużony, कश्चन ktoś (r.m.), निश्चय m. postanowienie, decyzja, कश्चित् ktoś (r.m.), किञ्चित् coś (r.n.), co nieco, trochę, प्रायश्चित्त n. zadośćuczynienie, प्रश्न m. pytanie, ईश्वर m. Bóg, Pan; pan, władca, दुष्ट zepsuty, zły (o człowieku), अष्टन् osiem, दृष्टि ž. spojrzenie, wzrok, उत्प्ल m. wielbłąd, षष्ठ szósty, कोष्ठक m. nawias, श्रेष्ठ najlepszy, ज्येष्ठ najstarszy, निष्ठा ž. głęboka wiara, poleganie, उत्तिष्ठति wstaje, अपराह्न m. popołudnie, वह्नि m. ogień, अपाह्नुति ž. zaprzeczenie, zdementowanie, आह्वान n. wezwanie

Ćw. 16.2. Proszę napisać w sanskrycie

kukkura, kva, pakva, yatna, ratna, patnī, mudgara, dve, dvandva, dvija, dvāra, dveṣa, Buddha, ruddha, śuddha, sannaddha, udbhava, bhinna, plava, pluta, niścaya, praśna, ĩsvara, aṣṭan, ṣaṣṭha, vahni, aparāhna, āhvāna.

Zbitki mogą składać się z wielu spółgłosek, np.: तस्य tsya, तस्य tsnya, क्त कत्या, त्व tsva, द्व ddyā, द्व ddva, न्य ndya, न्य ndhya, न्न ntra न्न ndhra, श्य ścya, ष्ट ṣṭra, ष्ट ṣṭva, स्त्र stra.

तस्य क्त न्य न्य न्न न्न श्य ष्ट ष्ट स्त्र

Ćw. 17.1. Proszę przeczytać:

मत्स्य m. ryba, कात्स्न्य całość, भक्त्या z miłością, z oddaniem, ze czcią, वन्द्य wielebny, godny czci, वन्ध्य jałowy; bezpłodny, मन्त्र (मंत्र) n. modlitwa, तन्त्र (तंत्र) nić, ciągłość, रन्ध्र n. dziura, दृष्ट्वा ujrzawszy, वस्त्र n. ubranie, अस्त्र n. pocisk; broń, którą się ciska, शस्त्र n. oręż, broń sieczna, शास्त्र księga, nauka.

Ćw. 17.2. Proszę napisać w sanskrycie

matsya, matsyendra, kārtsnya, uktyā, vandya, vandhya, mantra, randhra, drṣṭvā, uṣṭra.

Spółgłoski ङ ña, ञ ña – występują tylko w zbitkach, zastępując dowolnie m przed spółgłoską gardłową (k,kh,g,gh – wtedy ङ ñ) lub podniebienną (c,ch,j,jh – wtedy ञ ñ).

ङ ङka, ञ ङkha, ञ ङga, ञ ङgha ञ ङca, ञ ङcha ञ ङja

ङ ञ

ङ ङ ख ख ञ ञ ञ

Ćw. 18.1. Proszę przeczytać:

अङ्क numer, पङ्क błoto; bagno, शङ्का ż. obawa, wątpliwość, सङ्केत m. adres शङ्ख m. koncha, muszla, सङ्ख्या (= संख्या) ż. liczba; ilość, विहङ्गम ptak, अङ्ग dobrze, niech tak będzie (*nieodm.*), zgoda! n. członek ciała, अङ्गीकरोति zgadza się, अनङ्ग bezcielesny; *epitet boga Kamy*, गङ्गा ż. Ganges, सङ्गम m. zbieg rzek, zejście się razem सङ्ग m. związek, bycie gazem, spotkanie, सङ्गीत m. muzyka, हिङ्गु m. asafetyda, सङ्घ m. towarzystwo, grono, पञ्च pięć, सञ्चय m. zbiór, वञ्चक m. oszust, वाञ्छा ż. tęsknota, pragnienie, życzenie, लूञ्छित wyrwany, सञ्जय m. zwycięzca, *imię własne*, सञ्ज्ञा ż. świadomość, rozum; nazwa, oznaczenie.

Wszystkie spółgłoski nosowe przed spółgłoskami zwartymi można zapisywać w sposób uproszczony przez tzw. unosowanie. Zatem większość wyrazów może mieć dwojaką pisownię, mianowicie również: अङ्क, पङ्क, शङ्का, शङ्खा, संख्या, विहङ्गम, अङ्ग, अनङ्ग, गङ्गा, संगम, संघ, पंच, वंचक, वांछा, संज्ञा

Ćw. 18.2. Proszę napisać w sanskrycie

aṅka, aṅka; paṅka, paṅka; śaṅkā, śaṅkā; aṅga, aṅga; gaṅgā, gaṅgā; saṅkyā, saṅkhyā; saṅjñā, saṅjñā.

Cyfry

Ćw. 19. Proszę napisać w sanskrycie daty

- 566 (p.n.e. – szacowana data urodzin Buddhy)
- 486 (p.n.e. – szacowana data śmierci Buddhy)
- 356 (p.n.e. – data podboju Indii zachodnich przez Aleksandra Wielkiego)
- 321 (p.n.e. – data wstąpienia na tron Czandragupty)
- 269 (p.n.e. – data wstąpienia na tron cesarza Aśoki)
- 57 (p.n.e. – początek ery Wikrama)
- 78 (n.e. – początek ery Śaka)
- 130 – początek panowania Rudradamana, który kazał wykonać pierwszą sanskrycką inskrypcję
- 788 – data urodzenia Siankary
- 1017 – data urodzenia Ramanudży
- 1191 – ostatnia zwycięska bitwa ratująca Indie północne przed ustanowieniem władzy muzułmańskiej.

Oznaczenia skrótów:

- m. – rodzaj męski
- r.m. – forma w rodzaju męskim (np. przymiotnika)
- ż. – rodzaj żeński (rzeczownik)
- r.ż. – forma w rodzaju żeńskim
- n. – rodzaj nijaki
- r.n. – forma w rodzaju nijakim
- lp. liczba pojedyncza
- lm./lmn. liczba mnoga
- Im./Imn. – liczba mnoga
- M. – Mianownik
- B. Biernik
- D. – Dopelniacz